

CHANGES IN THE INCIDENCE OF TRANSFUSION REACTIONS IN HEMATOLOGICAL PATIENTS OVER THE PAST 30 YEARS

SON 30 YILDA HEMATOLOJİK HASTALARDA TRANSFÜZYON REAKSİYONLARININ İNSİDANSINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

ALINTI: doi: 10.1111/trf.16816

YAZARLAR: Bojanić I, Lukić M, Plenković F, Raos M, Medenjak M, Čepulić BG.

ÖZETLEYEN: Dr. İbrahim EKER

GİRİŞ

Transfüzyon tıbbındaki gelişmelere rağmen hastaya ve ürüne bağlı sebeplerle transfüzyon reaksiyonları meydana gelebilmektedir. Hematolojik hastalığı olan kişiler genellikle immünsüprese olmaları ve çoklu transfüzyon almalarının gerekmesi nedeniyle, transfüzyon reaksiyonları gelişmesi açısından yüksek risklidirler. Çalışmanın amacı, büyük bir akademik hastanede tedavi edilen erişkin hematolojik hastalarda, transfüzyon reaksiyonlarının insidans ve tipleri saptanarak zaman içinde transfüzyon tıbbı ve kan bileşenleri üretimindeki gelişmelerin transfüzyon reaksiyonlarına etkisinin değerlendirilmesidir.

GEREÇ-YÖNTEM

Zagreb Üniversitesi Hastanesinin 1993 ve 2019 arasındaki erişkin hematoloji hastalarının kayıtları, transfüzyon reaksiyonları açısından retrospektif olarak incelenmiş ve Uluslararası Kan Transfüzyonu Derneği (ISBT) hemovijilans çalışma grubu rehberlerine göre sınıflandırılmıştır. Transfüzyon tıbbı ve kan bileşenleri üretimindeki gelişmelerin transfüzyon reaksiyonlarına etkisini değerlendirmek için, değerlendirme süreci iki periyoda bölünmüştür: 1. Periyot: Lökosit azaltılmış ürünlerin ancak seçici olarak kullanılabilirdiği, kan bileşenleri üretiminde modern değişikliklerin getirilmesinden önceki dönem, 2. Periyot: Yarı otomatik üretim yöntemlerinin ve üniversal lökoredüksiyonun uygulanmaya başlandığı dönem şeklinde tanımlanmıştır.

SONUÇ-TARTIŞMA

Transfüzyon reaksiyonlarının total insidansı, hem eritrosit hem de trombosit süspansiyonları transfüzyonlarında, ikinci periyotta birinci periyoda göre anlamlı olarak azalmıştır. Bu azalma özellikle febril nonhemolitik transfüzyon reaksiyonlarında ve alerjik/anafilaktik transfüzyon reaksiyonlarında anlamlı bulunmuştur. Trombosit ek/katkı solüsyonunun kullanıma girmesinden sonraki dönemde, transfüzyon reaksiyonlarındaki azalmanın daha belirgin olduğu saptanmıştır.

2006 yılında profilaktik antijen eşleştirme (PAM) teknolojilerinin kullanıma girmesinden sonra, gecikmiş hemolitik transfüzyon reaksiyonları ve gecikmiş serolojik transfüzyon reaksiyonlarının anlamlı olarak azaldığı saptanmıştır. Yine ikinci periyotta, birinci periyoda göre, bağışçı seçimi, ürün toplama ve hazırlama teknolojilerindeki ilerlemelere bağlı olarak transfüzyon ile ilişkili bakteriyel enfeksiyonların insidansında da anlamlı bir azalma olduğu saptanmıştır.

Ayrıca;

- Üniversal lökodelüzyon,
- Ek/katkı solüsyonları ile plazma replasmanı,
- Sensitif laboratuvar teknikleri,
- Profilaktik antijen eşleştirme politikası,
- Bilgilendirme,
- Otomatizasyon,

uygulamaları transfüzyon reaksiyonları insidansını azaltarak, transfüzyon güvenliğini artırmaktadır. Transfüzyon reaksiyonlarındaki bu azalmada; transfüzyon tıbbi uygulamaları ve kan bankacılığı teknolojilerindeki gelişmelerin, çalışmanın gerçekleştirildiği kurumlarda 1990 yılından bu yana devam eden köklü hemovijilans kültür ve tecrübesinin ve 2016 yılında ürün toplama, işleme ve uygulama alanlarında aldıkları FACT-JACIE akreditasyonu hazırlık sürecindeki kurum farkındalığının artmasının etkili olabileceği yayında vurgulanmıştır.

ŞEKİL VE TABLOLAR

